СХВАЛЕНО
Рішення педагогічної ради школи
Протокол
від 30 серпня 2022 р. №2

ЗАТВЕРДЖУЮ
Наказ № _____ від _____2022 р.

Директор

Ірина ЛИХОЛАТ

Типова освітня програма
ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №5 ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ІІ ступеня (5 класи)

2022/2023

Загальні положення
типової освітньої програми для 5-9 класів

Базова освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Типова освітня програма ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОГО ЛІЦЕЮ №5 ІІ ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання ст. 64 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» та наказу МОН України «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» від 19.02.2021 року №235.

Типова освітня програма базової середньої освіти (далі - Типова освітня програма) окреслює планування й організацію Верхньодніпровським ліцеєм №5 єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Типова освітня програма визначає:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмоюбазової середньої освіти;

загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузямиза роками навчання.

Типова освітня програма включає:

типовий навчальний план;

перелік модельних навчальних програм та розроблені на їхній основі навчальні програми;

рекомендовані форми організації освітнього процесу;

опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма Верхньодніпровського ліцею №5, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеними нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти; визначає загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання; містить навчальний план, що ґрунтується на Типовому навчальному плані для 5-9 класів ЗЗСО з навчанням українською мовою (додаток 3 до Типової освітньої програми); містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів в обсязі

не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами; опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Типової освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметівта/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки Українивід 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Заклад обрав навчальний план ЗЗСО з навчанням українською мовою (додаток 3), який враховує загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Заклад обрав рекомендовану кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

На основі навчального плану заклад освіти склав робочий навчальний план з варіативною складовою, яка враховує особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів, а саме: індивідуальні заняття та консультації: українська мова, англійська мова, математика та курс «Історія рідного краю».

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів Типової освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура», «Здоров'я, безпека, добробут», «Вчимося жити разом», а й інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів через наскрізну змістову лінію «Здоров'я і безпека».

Для недопущення перевантаження учнів, які навчаються в закладах освіти іншого типу (музична, спортивна школа), за рішенням педагогічної ради при оцінюванні цих учнів враховуються результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура).

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Поділ учнів 5-х класів на групи при вивченні окремих предметів:

№ з/п	Предмет	Клас	Години	Кількість учнів
1.	Українська мова	5-А	4	31
2.	Українська мова	5-Б	4	31
3.	Англійська мова	5-А	3,5	31
4.	Англійська мова	5-Б	3,5	31
5.	Інформатика	5-А	1,5	31
6.	Інформатика	5-Б	1,5	31

7.	Трудове навчання	5-А	2	31
8.	Трудове навчання	5-Б	2	31

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 "Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. Відповідно до додатка 5 Типової освітньої програми навчання у ліцеї відбуватиметься за такими модельними програмами, які затверджені МОН України від 12.07.2021 №795

№ з/п	Назва модельної програми	Автори програми
1	Українська мова. 5-6 класи	Автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.
2	Українська література. 5-6 класи	Автори: Т. О. Яценко, Т. Б. Качак, В. В. Кизилова, В. І. Пахаренко, С. О. Дячок, Л. М. Овдійчук, О. А. Слижук, В. М. Макаренко, І. А. Тригуб
3	Зарубіжна література. 5-6 класи	Автори: О. Ніколенко, О.Ісаєва, Ж.Клименко, Л. Мацевко-Бекерська, Л.Юлдашева, Н.Рудніцька, В.Туряниця, С.Тіхоненко, М.Вітко, Т.Джангабекова
4	Іноземна мова. 5-6 класи	Автори: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.
5	Математика. 5-6 класи	Автор Істер О.С.
6	Пізнаємо природу.5-6 класи	Автори: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.

7	Здоров'я, безпека, добробут.5-6 класи		Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
8	Вчимося жити разом. 5-6 класи		Автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
9	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас		Автори: Бурлака О.В., Власова Н.С
10	Інформатика. 5-6 класи		Автори: Морзе Н.В., Барна О.В.
11	Технології. 5-6 класи		Автори: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)
12	Фізична культура. 5-6 класи		Автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М.
13	Мистецтво	Музичне	Автори: Л.М.Масол, О.В.Просіна
		Образотворче	

Спираючись на модельні навчальні програми, учителями закладу було розроблено навчальні програми з предметів. Вони містять опис результатів навчання в обсязі, визначеному відповідними модельними навчальними програмами та вимогами Державного стандарту базової середньої освіти.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою закладу освіти (протокол №3 від 01.09.2022р.).

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує

виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов’язкового освітнього компонента типового

навчального плану. Педагогічною радою Верхньодніпровського ліцею №5 від 01. 09.2022р. (протокол №3) було прийняте рішення про рівневе оцінювання результатів навчання учнів 5-х класів у І семестрі, та рівневе оцінювання досягнень учнів в галузях «Фізична культура», «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна» протягом всього адаптаційного циклу.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчанняу відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Річне оцінювання здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднена на веб-сайті закладу освіти.